

Przegląd Prawno-Ekonomiczny

REVIEW OF LAW, BUSINESS & ECONOMICS

kwiecień-maj-czerwiec

Nr 47
(2/2019)



WYDZIAŁ ZAMIEJSCOWY
PRAWA I NAUK
O SPOŁECZEŃSTWIE | **KUL**

WYDAWCA

Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II | Wydział Zamiejscowy Prawa i Nauk o Społeczeństwie
w Stalowej Woli

ADRES REDAKCJI

Redakcja „Przeglądu Prawno-Ekonomicznego” | 37-450 Stalowa Wola, ul. Ofiar Katynia 6a |
e-mail: ppe@kul.pl

ZESPÓŁ REDAKCYJNY

dr Artur Lis – redaktor naczelny (editor-in-chief) | dr David W. Lutz (Holy Cross College w Notre Dame, USA) | dr Dariusz Żak – zastępcy redaktora naczelnego (associate editors) | dr hab. Grzegorz Wolak – sekretarz redakcji (administrative editor) | dr hab. Piotr T. Nowakowski – redaktor ds. międzynarodowych (international editor) | dr hab. Filip Ciepły, dr Isaac Desta (Holy Cross College w Notre Dame, USA), dr Dorota Tokarska, dr Dominik Tyrawa, dr Timothy Wright (Holy Cross College w Notre Dame, USA) – redaktorzy tematyczni (subject editors) | dr Piotr Pomorski – redaktor statystyczny (statistical editor) | mgr Agnieszka Lis – redaktor językowy polskojęzyczny (Polish-language editor) | mgr Tomasz Deptuła (USA) – redaktor językowy anglojęzyczny (English-language editor) | prof. dr hab. Nikolaï Gołowaty (UKRAINA) – redaktor językowy rosyjskojęzyczny | dr Judyta Przyłuska-Schmitt – redaktor konsultant (consulting editor) | mgr Rafał Podlesny – redaktor techniczny (layout editor)

RADA NAUKOWA

ks. prof. dr hab. Antoni DĘBIŃSKI (Rektor KUL Lublin) | prof. dr hab. Thomas BURZYCKI (Holy Cross College w Notre Dame, USA) | prof. dr hab. Wiktor CZEPURKO (Ukraina) | dr hab. Leszek CWIKAŁA (KUL Stalowa Wola) | prof. dr hab. Czesław DEPTUŁA (KUL Lublin) | dr hab. Marzena DYJAKOWSKA (KUL Lublin) | abp. prof. dr hab. Andrzej DZIĘGA (Szczecin) | dr hab. Krzysztof GRZEGORCZYK (Wyższa Szkoła Humanistyczno-Przyrodnicza w Sandomierzu) | nadkom. dr Dominik HRYSZKIEWICZ (Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie) | prof. dr hab. Aleks JUDASZEW (Interregional Academy of Personnel Management, Ukraina) | prof. dr hab. Marian KOZACZKA (KUL Stalowa Wola) | prof. dr hab. Andrzej KUCZUMOW (KUL Stalowa Wola) | prof. dr hab. Pantelis KYRMIZOGLU (Alexander TEI of Thessaloniki, Greece) | dr hab. Antoni MAGDOŃ (KUL Stalowa Wola) | ks. prof. dr hab. Henryk MISZTAŁ (KUL Lublin) | prof. dr hab. Wojciech NASIEROWSKI (University of New Brunswick) | prof. dr hab. Jurij PACZKOWSKI (Ukraina) | prof. dr hab. Pylyp PYLYPENKO (Ukraina) | prof. dr hab. Anton STASCH (European Akademy of Technology & Management, Oedheim Niemcy) | prof. dr hab. Tomasz WIELICKI (California State University, Fresno) | ks. dr hab. Krzysztof WARCHAŁOWSKI (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego)

RECENZENCI ZEWNĘTRZNI

dr hab. Leszek BIELECKI (Wyższa Szkoła Ekonomii, Prawa i Nauk Medycznych w Kielcach) | dr Walentyn GOŁOWCZENKO (Interregional Academy of Personnel Management, Ukraina) | dr hab. Mirosław KARPIUK (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie) | dr Barbara Lubas (Nadbużańska Szkoła Wyższa w Siemiatyczach) | prof. dr hab. Oleksander MEREŻKO (Ukraina) | dr Kiril MURAWIEW (Interregional Academy of Personnel Management, Ukraina) | dr Łukasz Jerzy PIKULA (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach) | ks. dr hab. Tomasz RAKOCZY (Uniwersytet Zielonogórski) | dr hab. Krystyna ROSŁANOWSKA-PLICHCIŃSKA (Wyższa Szkoła Zarządzania i Ekologii w Warszawie) | dr hab. Piotr RYGUŁA (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego) | dr hab. Romuald SZEREMIETIEW (Akademia Obrony Narodowej) | prof. dr hab. Jerzy Tomasz SZKUTNIK (Politechnika Częstochowska) | prof. dr hab. Dariusz SZPOPER (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie) | dr hab. Andrzej SZYMAŃSKI (Uniwersytet Opolski) | dr Agnieszka OGRODNIK-KALITA (Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie)

DRUK I OPRAWA

VOLUMINA.PL DANIEL KRZANOWSKI | ul. Ks. Witolda 7-9, 71-063 Szczecin | tel. 91 812 09 08 |
e-mail: druk@volumina.pl

ISSN 1898-2166 | Nakład 300 egz.

Spis treści

Artykuły

KRZYSZTOF BOKWA, IWO JAROSZ *Zdradziłeś – zapłać? Cywilnoprawne konsekwencje zdrady małżeńskiej i ich współczesna erozja* | 12

MAGDALENA STOPIAK *Relacja między oświadczeniami woli a oświadczeniami wiedzy* | 30

TOMASZ PIOTROWSKI *Prawo do rozpowszechniania wizerunku sportowca* | 43

GABRIELA SACHA *Sztuczna inteligencja a prawo autorskie* | 63

ARKADIUSZ KROKOWSKI *Pośrednie, umowne ograniczenie umocowania prokurenta współnika spółki cywilnej przez umowę spółki skuteczne wobec osób trzecich* | 78

KAROLINA PAŁKA, MAREK STOLORZ *Prosta spółka akcyjna na Słowacji – ogólna charakterystyka i wybrane problemy* | 94

ŁUKASZ CHYLA *Czy wystarczający jest próg wyłączenia prospektu emisyjnego na poziomie 2,5 mln EURO?* | 106

JAROSŁAW KOWALSKI *Wady i zalety postępowań odrębnych na przykładzie postępowania upominawczego i elektronicznego postępowania upominawczego* | 124

ANNA MARIA BARAŃSKA *Skuteczność wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia orzeczenia złożonego przed jego ogłoszeniem* | 136

MATEUSZ KORZENIAK, MATEUSZ SZURMAN *Przestępstwo manipulacji instrumentami finansowymi - analiza jurydyczna na tle regulacji rozporządzenia MAR i dyrektywy MAD II* | 154

KAMIL LEŚNIEWSKI *Słów kilka o instytucji wspólnych zespołów śledczych w przyrządzie polskiej procedury karnej* | 173

KAROL JUSZKA *Czynniki dotyczące podjęcia na nowo umorzonego postępowania przygotowawczego w orzecznictwie Sądu Najwyższego i sądów powszechnych* | 195

KAROLINA PALKA *Przestępstwo zniszczenia i uszkodzenia dziedzictwa archeologicznego w słowackim prawie karnym* | 205

MARLENA STRADOMSKA *Kryptowaluty jako zagrożenie dla systemu jednostki – analiza prawno – psychologiczna* | 222

PAULINA KOWALSKA *Udział radnego w głosowaniu a jego interes prawny* | 234

ANDRZEJ MICHALIK *Prawnopodatkowe konsekwencje udziału kościelnych osób prawnych w rozwijaniu sektora spółdzielni socjalnych osób prawnych* | 250

MAGDALENA MICHALSKA *Miejsce sądownictwa polubownego w polskim porządku konstytucyjnym* | 274

DOMINIK TYRAWA *Autostrada i droga ekspresowa jako obszar quasi specjalny w systemie dróg publicznych* | 291

PIOTR OLEJNICZAK *Problemy praktyczne związane z ustaleniem podmiotu opodatkowania podatkiem od nieruchomości* | 305

TRISTAN SKUPNIEWICZ *Geneza i rozwój standardów emisji spalin pojazdów w Unii Europejskiej* | 319

ŁUKASZ PIKUŁA *Christian Thomasius i koniec tradycji scholastycznej w nauce prawa* | 332

KRZYSZTOF BOKWA *„Baron Cygański” J. Straussa – spojrzenie prawne* | 355

KAROL SKOREK *Krytyka austriackiej szkoły ekonomicznej w ujęciu Oskara Langego* | 380

MARCIN MOLENDĄ, MARTA KRHLAYĄ *Planowanie zasobów ludzkich w przedsiębiorstwie turystycznym* | 394

Glosa

TOMASZ RAKOCZY *Wykładnia językowa i celowościowa przepisu zawierającego katalog osób, którym przysługuje świadczenie pielęgnacyjne. Glosa do wyroku WSA w Poznaniu z dnia 29 czerwca 2017 r., II SA/Po 307/17 | 407*

SŁAWOMIR ZWOLAK *Glosa do wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 27 września 2016 r., II OSK 3152/14 | 422*

Tekst źródłowy

ARTUR LIS *O humanitarnym nawracaniu pogan w świetle bulli Honoriusza III | 433*

Contents

Articles

KRZYSZTOF BOKWA, IWO JAROSZ *You betray – you must pay? Civil-law consequences of adultery and the modern erosion thereof* | 12

MAGDALENA STOPIAK *Relation between statements of will and statements of knowledge* | 30

TOMASZ PIOTROWSKI *Right to disseminate the image of an athlete* | 43

GABRIELA SACHA *Copyright and Artificial Intelligence* | 63

ARKADIUSZ KROKOWSKI *The issue of limiting indirectly the scope of powers of procurator in respect of third parties by creating the right to represent the partner in the civil law related partnership agreement* | 78

KAROLINA PALKA, MAREK STOLORZ *Simple joint stock company in Slovakia - general characteristics and selected problems* | 94

ŁUKASZ CHYLA *Is 2.5 million EUR prospectus exemption threshold enough?* | 106

JAROSŁAW KOWALSKI *The advantages and disadvantages of separate proceedings by the case of writ proceedings and electronic writ-of-payment proceedings* | 124

ANNA MARIA BARAŃSKA *Effectiveness of the motion for drawing and providing of the statement of reasons of the verdict submitted before it's announcement* | 136

MATEUSZ KORZENIAK, MATEUSZ SZURMAN *Market manipulation offence – juridical analysis under Market Abuse Regulation and Market Abuse Directive 2* | 154

KAMIL LEŚNIEWSKI *A few words about joint investigation teams from the perspective of Polish criminal procedure* | 173

- KAROL JUSZKA *Factors connected with resume preparatory criminal proceedings in the judgments issued by the Supreme Court and common courts* | 195
- KAROLINA PALKA *The crime of damaging and devaluation of archaeological heritage in Slovak criminal law* | 205
- MARLENA STRADOMSKA *Cryptocurrencies as a threat to the individual's system - legal and psychological analysis* | 222
- PAULINA KOWALSKA *Participation of the councillor in the voting and his legal interest* | 234
- ANDRZEJ MICHALIK *Legal and tax consequences of support church legal person in development of social cooperative movement* | 250
- MAGDALENA MICHALSKA *The position of arbitration in Polish constitutional order* | 274
- DOMINIK TYRAWA *Motorway and expressway as quasi special on public roads* | 291
- PIOTR OLEJNICZAK *Practical problems related to determining the subject of real estate taxation* | 305
- TRISTAN SKUPNIEWICZ *The origin and development of vehicle emissions standards in the European Union* | 319
- ŁUKASZ PIKUŁA *Christian Thomasius and the end of the scholastic tradition in the science of law* | 332
- KRZYSZTOF BOKWA *„The Gypsy Baron” by J. Strauss – a legal view* | 355
- KAROL SKOREK *Criticism of the Austrian school of economics in terms of Oskar Lange* | 380
- MARCIN MOLENDĄ, MARTA KRUHLAYA *Human resources planning in a tourist enterprise* | 394

Gloss

TOMASZ RAKOCZY *Linguistic and system interpretation of the legal article including the catalogue of persons entitled to nursing benefit. Gloss to the decision of WSA of Poznan from 29th of June 2017, II SA/Po 307/17* | 407

SŁAWOMIR ZWOLAK *Gloss to the judgment of the Supreme Administrative Court of 27 September 2016, file ref. II OSK 3152/14* | 422

Source text

ARTUR LIS *On the humanitarian conversion of pagans in the boulevard of Honorius III* | 433

Karolina Palka, Marek Stolorz

Prosta spółka akcyjna na Słowacji – ogólna charakterystyka i wybrane problemy

Simple joint stock company in Slovakia – general characteristics
and selected problems

Wprowadzenie

W chwili obecnej¹ w ramach procesu legislacyjnego procedowany jest w Polsce projekt prostej spółki akcyjnej². Jak podkreśla się w uzasadnieniu projektu ustawy: „Tę nową konstrukcję spółki wyróżnia przede wszystkim, z jednej strony, dopuszczenie nowych kategorii wkładów na pokrycie obejmowanych praw członkowskich, a z drugiej strony, nowoczesny mechanizm ochrony wierzycieli spółki, odstępujący od konstrukcji kapitału zakładowego na rzecz elastycznych ograniczeń wypłat na rzecz akcjonariuszy, uwzględniających zarówno wielkość zagregowanego zadłużenia spółki, jak i stopień jej wypłacalności”³. W Polsce wprowadzenie prostej spółki akcyjnej znajduje się dopiero na etapie czytania w Sejmie – na Słowacji to rozwiązanie funkcjonuje już od 2 lat⁴. Analiza przepisów obowiązujących u naszego sąsiada pozwoli w niniejszym artykule na wysunięcie postulatów *de lege ferenda*, a także na krytykę rozwiązań, które w słowackim porządku prawnym nie należą do udanych.

¹ To jest w marcu 2019 roku.

² Rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy - Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw, <https://sejm.gov.pl/sejm8.nsf/PrzebiegProc.xsp?id=76F48FoA7D86o19FC12583A7003DDEoE> [dostęp: 10.03.2019 r.].

³ Druk Sejmu VIII kadencji nr 3236, uzasadnienie do rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy - Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw.

⁴ P. Kubinská, *Jednoduchá spoločnosť na akcie (j.s.a.) – výhody a nevýhody* <https://www.podnikajte.sk/jednoducha-spolocnost-na-akcie/jsa-vyhody-nevyhody> [dostęp: 11.03.2019 r.].

W niniejszym artykule zastosowano głównie metodę funkcjonalną oraz językową. Z uwagi na charakter opracowania, którego celem jest wskazanie propozycji *de lege ferenda*, nie sposób było nie zastosować elementów wykładni prawnoporównawczej. W pracy zostały omówione najistotniejsze i najciekawsze, zdaniem autorów, rozwiązania dotyczące formy prostej spółki akcyjnej w słowackim porządku prawnym.

Rys historyczny

W dniu 1 stycznia 2017 roku⁵ weszła w życie jedna z większych, jeśli nie największa, nowelizacja ustawy z dnia 5 listopada 1991 roku – Kodeks handlowy (dalej: „słowacki kodeks handlowy”)⁶. Na jej mocy, do kodeksu handlowego, dodano nowe przepisy, tj. § 220 h - 220 z⁷. Tym samym, na Słowacji oprócz możliwości założenia czterech dotychczasowych spółek, tj. spółki jawnej (słow. *verejná obchodná spoločnosť*), spółki komandytowej (słow. *komanditná spoločnosť*), spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (słow. *spoločnosť s ručením obmedzeným*) oraz spółki akcyjnej (słow. *akciová spoločnosť*), możliwe stało się założenie prostej spółki akcyjnej (słow. *jednoduchá spoločnosť na akcie*, dalej jako „PSA”).

Jak wynika z uzasadnienia projektu ustawy wprowadzającego PSA motywem stworzenia tego nowego typu spółki były ryzykowne inwestycje biznesowe, jak na przykład startupy, rozumiane jako inicjatywa przedsiębiorcza niosąca ze sobą wysoki potencjał wzrostu i innowacji, ale także ryzyko. Z uwagi na wspomniane ryzyko niemożliwe jest zabezpieczenie tychże inwestycji przez banki. Przedsięwzięcia te często cechuje też brak możliwości zapewnienia przez samych wspólników środków adekwatnych do działalności. Dlatego też, zdaniem projektodawcy, tak istotne było stworzenie spółki, która w sposób elastyczny umożliwi dopasowywanie wkładu, wstąpienia, współpracy i wystąpienia inwestora, co nie było możliwe na mocy obowiązujących regulacji⁸.

⁵ Ž. Mrázova, *Slovakia* [w:] S. Mock (red.), K. Csach (red.), B. Havel (red.), *International Handbook on Shareholders' Agreements: Regulation, Practice and Comparative Analysis*, Berlin/Boston 2018, s. 540.

⁶ Zákon z 12. novembra 2015, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, slov-lex.

⁷ Ibidem.

⁸ Dovodová správa. Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony <https://www.nrsr.sk/web/Dynamic/Download.aspx?DocID=417987> [dostęp: 14.03.2019 r.].

Mimo swej, z pozoru mylącej, nazwy, prosta spółka akcyjna nie może zostać uznana za nowy typ spółki akcyjnej, a za w całości nowy typ spółki, będącej hybrydą spółki akcyjnej i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością⁹. Oczywiście spółce tej została nadana osobowość prawna.

Założenie prostej spółki akcyjnej

Założyć prostą spółkę akcyjną może zarówno jedna, jak i więcej osób, będących osobą fizyczną lub prawną¹⁰. Prosta spółka akcyjna umożliwić miała łatwiejsze zakładanie spółki kapitałowej, co powinno odbyć się przy jak najmniejszej ilości wymagań formalnych. Z uwagi na to uznać należy, że poważną wadą regulacji jej dotyczącej jest fakt, że akt założycielski czy też umowa założycielska tejże spółki musi przybrać formę aktu notarialnego¹¹. Oba te dokumenty obligatoryjnie zawierać muszą:

1. nazwę, siedzibę i przedmiot działalności spółki;
2. proponowany kapitał zakładowy;
3. liczbę akcji, ich wartość oraz nazwę;
4. kurs emisyjny akcji;
5. liczbę akcji subskrybowanych przez założycieli;
6. określenie przedmiotu wkładu niepieniężnego oraz ilość akcji objętych w zamian;
7. określenie menadżera depozytu¹²;
8. decyzję o utworzeniu spółki,
9. decyzję o zatwierdzeniu statutu spółki;
10. decyzję o członkach organów spółki, którzy zostali wybrani przez walne zgromadzenie¹³.

⁹ M. Malast, Podnikateľský plán pro vznik vybrané spoločnosti, https://www.vutbr.cz/www_base/zav_prace_soubor_verejne.php?file_id=147895, [dostęp: 15.03.2019 r.]

¹⁰ *Jednoduchá spoločnosť na akcie*, https://www.slovensko.sk/sk/zivotne-situacie/zivotna-situacia/_jednoducha-spolocnost-na-akcie/ [dostęp: 19.03.2019 r.].

¹¹ *Jednoduchá spoločnosť na akcie*, <http://www.sbagency.sk/jednoducha-spolocnost-na-akcie>, [dostęp: 13.03.2019 r.].

¹² Zgodnie z § 60 ust. 1 słowackiego kodeksu handlowego „menadżerem depozytu” jest założyciel, który został wskazany w umowie założycielskiej, jako osoba zarządzająca częścią wkładów współników wpłaconych przed powstaniem spółki. *Správca vkladov (Obchodný zákonník)*, <https://www.lewik.org/term/5091/spravca-vkladov-obchodny-zakonnik/> [dostęp: 22.03.2019 r.].

¹³ M. Šmátrala, K. Králiková, *Nová forma obchodnej spoločnosti v slovenskej právnej úprave. A new form of company in the slovak legislation*, <http://www.eupsi.cz/assets/%C4%8Dl%C3%A1nok-hodon%C3%ADn-2017.pdf> [dostęp: 20.03.2019 r.].

Prosta spółka akcyjna, analogicznie, jak ma to miejsce w przypadku pozostałych rodzajów spółek możliwych do założenia na Słowacji musi mieć cel gospodarczy, co wynika *ex lege* z 56 ust. 1 kodeksu handlowego¹⁴. Sposób w jaki spółka będzie dążyć do realizacji celu gospodarczego może zostać dowolnie obrany, jednak powinien cechować się wytwarzaniem „mienia zakładowego”, co można zinterpretować jako powiększanie kapitału zakładowego.

Sama nazwa spółki musi zawierać w sobie określenie „jednoduchá spoločnosť na akcie” lub „j.s.a.”¹⁵.

Wartość akcji oraz kapitał zakładowy

Słowacka PSA miała na celu ułatwienie zakładania spółki, gdy jej założyciele nie posiadają wystarczającego kapitału zakładowego na założenie innego rodzaju spółki kapitałowej. Z uwagi na to, jak wynika *ex lege* z brzmienia § 220 t ust. 1 słowackiego kodeksu handlowego ustalono, że kapitał zakładowy PSA wynosić będzie 1 euro¹⁶. O tym jak bardzo oryginalne jest to rozwiązanie świadczy chociażby fakt, że kapitał zakładowy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością na Słowacji wynosi, zgodnie z § 108 ust. 1 słowackiego kodeksu handlowego, 5.000 euro¹⁷.

Dla większego ułatwienia PSA na Słowacji zdecydowano, że najmniejsza wartość nominalna akcji wynosić będzie jeden cent¹⁸. Jak podkreśla się w piśmiennictwie, umożliwia to bardzo duże rozdrobnienie na małych akcjonariuszy, co wynika z faktu, że przykładowo, przy przyjęciu, że wartość jednej akcji wynosić będzie 1 eurocent, a cały kapitał zakładowy 1 euro umożliwi to wydanie przez spółkę aż 100 takich akcji¹⁹. Możliwe jest stworzenie akcji złożonych zarówno z pełnych euro, samych eurocentów jak i kombinacji euro i eurocentów²⁰.

Przyjęcie takiego rozwiązania przez ustawodawcę słowackiego, zasadniczo pozbawia kapitał zakładowy prostej spółki akcyjnej funkcji gwarancyjnej. Nie

¹⁴ Zákon č. 513/1991 Zb. z 5. novembra 1991. Obchodný zákonník, časová verzia predpisu účinná od 01.09.2018, slov-lex.

¹⁵ S. Kresaňová, O. Bulková, *Poradca 2017 1-2. Obchodný zákonník po novelách s komentárom. Obchodné spoločnosti. Podnikanie. Imanie*, Žylina 2017, s. 274.

¹⁶ Zákon č. 513/1991...

¹⁷ Por. *Ibidem*, § 108 ust. 1

¹⁸ Por. *Ibidem*, § 220i ust. 2.

¹⁹ *Jednoduchá spoločnosť na akcie*, <http://www.sbagency...>, op. cit.

²⁰ S. Kresaňová, O. Bulková, *Poradca 2017 1-2. Obchodný zákonník...*, s. 275.

ma bowiem wielkiej różnicy pomiędzy całkowitym zlikwidowaniem kapitału zakładowego, a takim, który wynosi 1 euro. Z punktu widzenia prowadzenia działalności gospodarczej i tak konieczne będzie wyposażenie spółki w środki adekwatne do prowadzonej działalności, a jedyny sens tej regulacji wyraża się w zapewnieniu ograniczenia odpowiedzialności wspólników, którzy wprowadzają do spółki kapitał w postaci wiedzy czy świadczeń osobistych.

Odpowiedzialność za zobowiązania

Prosta spółka akcyjna odpowiada za swoje zobowiązania, podobnie jak ma to miejsce w przypadku reszty słowackich spółek kapitałowych całym swoim majątkiem. Akcjonariusze nie ponoszą odpowiedzialności za jej zobowiązania²¹. W piśmiennictwie podkreśla się szczególnie rodzaj niebezpieczeństwa związanego z faktem, że z jednej strony minimalny kapitał zakładowy PSA wynosi 1 euro, a z drugiej, że akcjonariusze nie ponoszą odpowiedzialności za jej zobowiązania²². Jest to szczególnie istotne w kontekście regulacji zawartych w ustawie z dnia 9 grudnia 2004 roku o likwidacji i restrukturyzacji²³ oraz kodeksie handlowym²⁴. Zgodnie z § 67a ust. 2 drugiej z tych ustaw spółce grozi upadek, gdy stosunek kapitału własnego spółki do jej zobowiązań wynosi mniej niż 8 do 100²⁵. Doktryna ilustruje powyższe kontrowersje prostym przykładem. Mianowicie, gdy spółka posiada kapitał zakładowy w kwocie 1 euro i posiada zobowiązania finansowe w kwocie 13,00 euro stosunek ten wynosi w przybliżeniu 0,077, spełniając tym samym przesłankę określoną w § 67a ust. 2 kodeksu handlowego. W przypadku, gdy spółka dysponująca analogicznym kapitałem zakładowym posiada zobowiązania finansowe wynoszące 12,50 euro stosunek ten wynosić będzie 0,08 i przesłanka ta nie zostanie spełniona²⁶.

Spółka ta, będzie podlegać, z punktu widzenia inwestorów, raczej testowi wypłacalności, bliższemu tradycji prawnej krajów anglosaskich niż testowi kapitału zakładowego. Test ten podlega na oświadczeniu organu zarządzającego spółki, że spółka ta jest wypłacalna i pozostanie wypłacalna przez pewien

²¹ E. Širá, *Kapitálové spoločnosti v podmienkach Slovenskej republiky*, s. 90.

²² K. Máziková, *Equity in a simple company on shares* [w:] M. Vašeková (red.), M. Hora (red.), *Účtovníctvo a audítorstvo v procese svetovej harmonizácie*, Bratislava 2015, s. 140.

²³ Zákon č. 7/2005 Z.z. z 9. decembra 2004 o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov, slov-lex.

²⁴ Zákon č. 513/1991...

²⁵ *Ibidem*.

²⁶ Zob. K. Máziková, *Equity in a simple company...*, s. 140.

oznaczony w oświadczeniu okres²⁷. Mimo bowiem istnienia w prostej spółce akcyjnej pewnej minimalnej wartości kapitału zakładowego, nie pełni on żadnej funkcji, która zabezpieczałaby interesy wierzycieli, stąd konieczność polegania na zapewnieniach i oświadczeniach spółki co do stanu jej finansów.

Organy prostej spółki akcyjnej

Regulacje dotyczące organów PSA są bardzo zbliżone do analogicznych regulacji odnoszących się do słowackiej spółki akcyjnej²⁸. Zgodnie z § 220za oraz § 220zb kodeksu handlowego PSA obligatoryjnymi organami prostej spółki akcyjnej jest walne zgromadzenie oraz zarząd²⁹. Z kolei rada nadzorcza, jak wynika z § 220ze kodeksu handlowego, jest organem fakultatywnym³⁰. Założenie zgodnie z którym PSA jest hybrydą spółki akcyjnej oraz spółki z ograniczoną odpowiedzialnością widoczne jest także w kontekście organów.

Wprowadzenie pracowniczej rady nadzorczej, a więc takiej w której zasiadają przedstawiciele pracowników, w spółce akcyjnej jest obligatoryjne, gdy ilość pracowników przekracza 50³¹. Z kolei w przypadku spółki z ograniczoną odpowiedzialnością ustanowienie rady nadzorczej jest fakultatywne i może mieć miejsce wyłącznie w przypadku, gdy umowa spółki to przewiduje³², co odpowiada regulacjom PSA, co nie powinno dziwić z uwagi na większą elastyczność regulacji tej spółki.

Akcjonariusze obradujący na walnym zgromadzeniu podejmują decyzje większością 2/3 głosów, choć możliwe jest statutowe zwiększenie tego wymogu³³.

²⁷ A. Szumański, I. Weiss [w:] W. Pyziół, A. Szumański, I. Weiss, *Prawo spółek*, C.H. Beck, 2014, s. 252.

²⁸ S. Kresaňová, O. Bulková, *Poradca 2017 1-2. Obchodný zákonník...*, s. 284.

²⁹ Zákon č. 513/1991...

³⁰ *Ibidem*.

³¹ M. Jankovič, *Traditional & hybrid forms of business entities in company law regulation. Master Thesis. International Business Law*, 2016, s. 52. <http://arno.uvt.nl/show.cgi?fid=142006&fbclid=IwARoi18TMnE2WYnXoHO3Zpws73MdaKyFD9Qpc4au7P6D1kKqs42scRPEPDx4> [dostęp: 29.03.2019 r.].

³² A. Kissová, *Orgány spoločnosti s ručením obmedzeným. Bakalárska práca*, Bańska Bystrzyca 2009, s. 49, https://is.ambis.cz/th/oldzg/Kissova_A.-Organy_spol._s_r.o..pdf [dostęp: 04.04.2019 r.].

³³ M. Patakyová, *Jednoduchá spoločnosť na akcie – potvrdenie trendu simplifikácie práva obchodných spoločností?*, s. 9, http://www.bpm-educat.com/files/gallery/galeria-pre-podstranky/Jednoducha%20spolocnost%20ona%20oakcie%20-%20Prof.%20JUDr.%20Maria%20Patakyova.pdf?fbclid=IwAR2hoPNoarnls8IxlTtu1EeROVpsSV_v1bmQFvSviFokyD7LTdouFYM9BYM [dostęp: 10.04.2019 r.].

Z kolei w przypadku zmiany praw związanych z niektórym rodzajem akcji wymagana jest taka sama większość głosów akcjonariuszy posiadających takie akcje³⁴. Co więcej, statut może przewidywać, że akcjonariusze mogą głosować także poza walnym zgromadzeniem, na podstawie propozycji decyzji, która zostanie dostarczona im listownie przez zarząd³⁵.

Zgodnie z § 220zc ust. 1, zarząd PSA prowadzi sprawy spółki i działa w jej imieniu. Najważniejszym zadaniem spoczywającym na zarządzie jest osiągnięcie zysku, lub chociaż niewykazanie straty. Decyduje on o wszystkich sprawach spółki, jeśli nie jest to ograniczone ustawą albo zastrzeżone statutem do zakresu działania walnego zgromadzenia lub innego organu spółki. W przypadku, gdy statut nie przewiduje innych postanowień, każdy członek zarządu upoważniony jest do działania w imieniu spółki. Członków i sposób w jaki działają w imieniu spółki wpisuje się do rejestru. W przypadku, gdy działac mogą tylko niektórzy z nich, fakt ten ujawnia się w rejestrze³⁶. Z regulacji dotyczących spółki z ograniczoną odpowiedzialnością zaczerpnięto możliwość wprowadzenia w statucie PSA postanowienia zgodnie z którym długość kadencji członków zarządu będzie oznaczona jako nieokreślona. Powyższe nie jest możliwe na gruncie regulacji dotyczących spółki akcyjnej³⁷.

Akcje i akcjonariusze prostej spółki akcyjnej

Do istnienia prostej spółki akcyjnej potrzebna jest emisja chociażby jednej akcji. Z punktu widzenia ekonomii akcje pozwalają na konwersję pieniędzy na kapitał zakładowy, z kolei prawnie są one dokumentem pozwalającym na udział w spółce i wykonywanie oraz zbywanie swoich praw. W odróżnieniu od spółki akcyjnej, możliwa jest emisja tylko kilku rodzajów akcji: zwykłe, z prawem do informacji, z prawem do zwiększonego zysku oraz pierwszeństwem do zaspokojenia podczas likwidacji spółki³⁸. Zabroniona jest więc emisja innych akcji uprzywilejowanych. Obrót akcjami PSA jest nieco utrudniony z uwagi na fakt, że nie może być ona spółką notowaną na giełdzie. Wynika to zapewne z faktu braku odpowiedniego

³⁴ *Ibidem*.

³⁵ Por. § 220zb ust. 1 Zákon č. 513/1991..., a także *Per rollam*, <https://www.najpravo.sk/slovník/p/per-rollam.html> [dostęp: 14.04.2019 r.].

³⁶ Por. § 220zc ust. 1 Zákon č. 513/1991...

³⁷ T. Peráček, B. Mucha, P. Brestovanská, J. Kajanová, *Simple company on shares as startup support tool*, „Acta Universitatis Agriculturae Et Silviculturae Mendelianae Brunensis “ vol. 66, nr 6/2018, s. 1606, zbiory Biblioteki The Open University.

³⁸ *Ibidem*, s. 1603.

zabezpieczenia inwestorów poprzez kapitał zakładowy, co wiązałoby się z ryzykiem inwestowania w spółkę, która nie posiada majątku. Prosta spółka akcyjna, która chciałaby stać się notowaną publicznie, musi przekształcić się w zwyczajną spółkę akcyjną i spełnić należyte wymagania³⁹.

Akcjonariusz wstępujący do prostej spółki akcyjnej nie jest zobowiązany do wniesienia wkładu o minimalnej wysokości. Jest to szczególnie zauważalne przy analizie § 109 ust. 1 kodeksu handlowego, będącym regulacją przewidzianą dla spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Zgodnie z nim, wspólnik wstępujący do takiej spółki, wnieść musi wkład wynoszący minimum 750 euro⁴⁰. Stanowi to o przewadze co do łatwości założenia PSA nad spółką z ograniczoną odpowiedzialnością, gdzie konieczne jest zapewnienie wymaganych środków. Akcjonariusze PSA ujawnieni są w rejestrze, który prowadzony jest przez Narodowy Centralny Depozyt Papierów Wartościowych⁴¹. Dane ujawnione w tym rejestrze są publicznie dostępne i publikowane na jego stronie internetowej. Słowaccy praktycy podkreślają, że powyższe rozwiązanie dodaje transparentności samemu funkcjonowaniu PSA⁴². W PSA istnieje także możliwość wprowadzenia akcji pracowniczych, co ma na celu zmotywowanie pracowników do intensywniejszej pracy, maksymalizując wydajność pracownika, pozwalając także go zatrzymać w firmie, której jest w pewnym stopniu właścicielem⁴³.

Wśród specjalnych uprawnień akcjonariuszy umowa spółki przewidywać może⁴⁴:

1. Prawo uczestniczenia w sprzedaży akcji (słow. *právo pridať sa k prevodu akcií*, ang. *tag along*) – zgodnie z tym uprawnieniem, gdy większościowy akcjonariusz/akcjonariusze spółki sprzedają swoje akcje, pozostali akcjonariusze mniejszościowi mają prawo do przystąpienia do transakcji i sprzedaży swoich akcji na tych samych warunkach. Kupujący jest zobowiązany

³⁹ M. Jankovič, *Traditional & hybrid forms of business...*, s. 51.

⁴⁰ Zob. § 109 ust. 1 Zákon č. 513/1991...

⁴¹ Strona internetowa Národný centrálny depozitár cenných papierov, *O výhodách jednoduchej spoločnosti na akcie ako novej forme podnikania*, [dostęp: 25.03.2019 r.].

⁴² *Jednoduchá spoločnosť na akcie*, <http://www.sbagency...>, *op. cit.*

⁴³ M. Štrba, *Odborník radí: Jednoduchá spoločnosť na akcie – nová právna forma určená pre investorov a startupistov*, <https://biznisklub.sk/odbornik-radi-jednoducha-spolocnost-na-akcie-nova-pravna-forma-urcena-pre-investorov-a-startupistov/> [dostęp: 20.04.2019 r.].

⁴⁴ *Osobitné práva akcionárov JSA*, <https://www.ncdcp.sk/jsa-podpora-start-upov/osobitne-prava-akcionarov-jsa/>, [dostęp: 25.04.2019 r.].

- do zakupu tychże akcji⁴⁵. Prawo to może być rejestrowane w Narodowym Centralnym Depozycie Papierów Wartościowych lub nie⁴⁶;
2. Prawo żądania sprzedaży akcji (słow. *právo požadovať prevod akcií* ang. *drag along*) – uprawnienie to jest przeciwieństwem prawa uczestniczenia w sprzedaży akcji. Oznacza ono, że jeśli akcjonariusz/akcjonariusze większościowi sprzedają swoje akcje to kupujący może zmusić pozostałych akcjonariuszy mniejszościowych do przystąpienia do transakcji⁴⁷. Prawo to może być rejestrowane w Narodowym Centralnym Depozycie Papierów Wartościowych lub nie⁴⁸;
 3. Prawo żądania nabycia akcji (słow. *právo požadovať nadobudnutie akcií*, ang. *shootout*) – uprawnienie to oznacza, że jeden z akcjonariuszy będzie uprawniony ustalić cenę jednej akcji i żądać od innego akcjonariusza (zobowiązanego), aby zobowiązany za tę cenę sprzedał jego akcje. Prawo to nie zostaje ujawnione w Narodowym Centralnym Depozycie Papierów Wartościowych⁴⁹.

Zakończenie

Prosta spółka akcyjna, w dalszym ciągu jest regulacją nową i w pełni jej oddziaływanie na prawo spółek na Słowacji, jak i w Polsce po jej wprowadzeniu będzie można ocenić dopiero za kilkadziesiąt lat. Wtedy bowiem, wykształtuje się praktyka judykatury i doktryny co do jej funkcjonowania, a sama spółka na dobre zakorzeni się w systemie prawa. Obecnie, nie jest ona najpopularniejszą formą działalności gospodarczej wśród nowo zakładanych podmiotów na Słowacji, jednak sukcesywnie liczba takich spółek zwiększa się. Trudno też o modelowy wzór takiej spółki, skoro istnieje ona zaledwie w kilku krajach i od niedawna, jednak należy dokonywać porównań pomiędzy systemami i problemami w nich występującymi, tak aby nowelizować regulację w miarę potrzeb, oczywiście z zachowaniem odrębności pomiędzy krajami.

⁴⁵ J. Chen, *Tag-Along Rights*, <https://www.investopedia.com/terms/t/tagalongrights.asp> [dostęp: 20.04.2019 r.].

⁴⁶ *Osobitné práva akcionárov JSA*, <https://www.ncdcp...>

⁴⁷ *Vedľajšie dojednania k akcionárskej zmluve – tag-along, drag-along, shootout*, <https://www.epravo.sk/top/clanky/vedlajsie-dojednania-k-akcionarskej-zmluve-tag-along-drag-along-shootout-3217.html> [dostęp: 26.04.2019 r.].

⁴⁸ *Osobitné práva akcionárov JSA*, <https://www.ncdcp...>

⁴⁹ *Ibidem*.

Bibliografia:**Akty prawne**

- Zákon č. 513/1991 Zb. z 5. novembra 1991. Obchodný zákonník, časová verzia predpisu účinná od 01.09.2018, slov-lex.
- Zákon č. 7/2005 Z.z. z 9. decembra 2004 o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov, slov-lex.
- Zákon z 12. novembra 2015, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, slov-lex.

Literatura

- Kresaňová S., Bulková O., *Poradca 2017 1-2. Obchodný zákonník po novelách s komentárom. Obchodné spoločnosti. Podnikanie. Imanie*, Žylina 2017.
- Máziková K., *Equity in a simple company on shares* [w:] M. Vašeková (red.), M. Hora (red.), *Účtovníctvo a audítorstvo v procese svetovej harmonizácie*, Bratislava 2015.
- Mrázova Ž., *Slovakia* [w:] Mock S. (red.), Csach K. (red.), Havel B. (red.), *International Handbook on Shareholders' Agreements: Regulation, Practice and Comparative Analysis*, Berlin/Boston 2018.
- Peráček T., Mucha B., Brestovanská P., Kajanová J., *Simple company on shares as startup support tool*, „Acta Universitatis Agriculturae Et Silviculturae Mendelianae Brunensis“ vol. 66, nr 6/2018, zbiory Biblioteki The Open University.
- Pyzioł W., Szumański A., Weiss I., *Prawo spółek*, Warszawa 2014.

Inne źródła

- Chen J., *Tag-Along Rights*, <https://www.investopedia.com/terms/t/tagalongrights.asp> [dostęp: 20.04.2019 r.].
- Dovodová správa. Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony <https://www.nrsr.sk/web/Dynamic/Download.aspx?DocID=417987> [dostęp: 14.03.2019 r.].
- Druk Sejmu VIII kadencji nr 3236, uzasadnienie do rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy - Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw.
- Jankovič M., *Traditional & hybrid forms of business entities in company law regulation. Master Thesis. International Business Law*, 2016. <http://arno.uvt.nl/show.cgi?fid=142006&fbclid=IwARoi18TMnE2WYnXoHO3Zpws73MdaKyFD-9Qpc4au7P6D1kKqs42sCRPEPDx4> [dostęp: 29.03.2019 r.].

- Jednoduchá spoločnosť na akcie*, <http://www.sbagency.sk/jednoducha-spolocnost-na-akcie>, [dostep: 13.03.2019 r.].
- Jednoduchá spoločnosť na akcie*, https://www.slovensko.sk/sk/zivotne-situacie/zivotna-situacia/_jednoducha-spolocnost-na-akcie/ [dostep: 19.03.2019 r.].
- Kissová A., *Orgány spoločnosti s ručením obmedzeným. Bakalárska práca*, Baňska Bystrzyca 2009, https://is.ambis.cz/th/oldzg/Kissova_A.-Organy_spol._s_r.o..pdf [dostep: 04.04.2019 r.].
- Kubinská P., *Jednoduchá spoločnosť na akcie (j.s.a.) – výhody a nevýhody* <https://www.podnikajte.sk/jednoducha-spolocnost-na-akcie/jsa-vyhody-nevyhody> [dostep: 11.03.2019 r.].
- Malast M., *Podnikateľský plán pro vznik vybrané spoločnosti*, https://www.vutbr.cz/www_base/zav_prace_soubor_verejne.php?file_id=147895, [dostep: 15.03.2019 r.].
- Národný centrálny depozitár cenných papierov, *O výhodách jednoduchej spoločnosti na akcie ako novej forme podnikania*, [dostep: 25.03.2019 r.].
- Osobitné práva akcionárov JSA*, <https://www.ncdcp.sk/jsa-podpora-start-upov/osobitne-prava-akcionarov-jsa/>, [dostep: 25.04.2019 r.].
- Patakyová M., *Jednoduchá spoločnosť na akcie – potvrdenie trendu simplifikácie práva obchodných spoločností?*, http://www.bpm-educat.com/files/gallery/galeria-pre-podstranky/Jednoducha%20spolocnost%20ona%20akcie%20-%20Prof.%20JUDr.%20Maria%20Patakyova.pdf?fbclid=IwAR2hoPNoarnls8XltTu1EeRO-VpsSV_v1bmQFvSviFokyD7LTdouFYM9BYM [dostep: 10.04.2019 r.].
- Per rollam*, <https://www.najpravo.sk/slovník/p/per-rollam.html> [dostep: 14.04.2019 r.].
- Rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy - Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw, <https://sejm.gov.pl/sejm8.nsf/PrzebiegProc.xsp?id=76F48FoA7D86019FC12583A7003DDEoE> [dostep: 10.03.2019 r.].
- Širá E., *Kapitálové spoločnosti v podmienkach Slovenskej republiky*.
- Šmátrala M., Králiková K., *Nová forma obchodnej spoločnosti v slovenskej právnej úprave. A new form of company in the slovak legislation*, <http://www.eupsi.cz/assets/%C4%8Dl%C3%A1nok-hodon%C3%ADn-2017.pdf> [dostep: 20.03.2019 r.].
- Správca vkladov (Obchodný zákonník)*, <https://www.lewik.org/term/5091/spravca-vkladov-obchodny-zakonnik/> [dostep: 22.03.2019 r.].
- Štrba M., *Odborník radí: Jednoduchá spoločnosť na akcie – nová právna forma určená pre investorov a startupistov*, <https://biznisklub.sk/odbornik-radi-jednoducha-spolocnost-na-akcie-nova-pravna-forma-urcena-pre-investorov-a-startupistov/> [dostep: 20.04.2019 r.].

Vedlajšie dojednania k akcionárskej zmluve – tag-along, drag-along, shootout, <https://www.epravo.sk/top/clanky/vedlajsie-dojednania-k-akcionarskej-zmluve-tag-along-drag-along-shootout-3217.html> [dostęp: 26.04.2019 r.].

Streszczenie

Prosta spółka akcyjna, której regulacja obecnie procedowana jest w Polsce, stanowi na świecie nową formę prowadzenia działalności gospodarczej. Podobny typ spółki, także zwany prostą spółką akcyjną, wprowadzony został między innymi na Słowacji, gdzie stosowna zmiana kodeksu handlowego weszła w życie w 2017 r. Artykuł ma na celu przybliżenie regulacji tej formy spółki, w kraju który jako jeden z pierwszych dopuścił powstawanie prostych spółek akcyjnych. Owa pionierska regulacja została ogólnie omówiona w niniejszym artykule, charakteryzując najważniejsze założenia dotyczące prostej spółki akcyjnej wraz z jej cechami. Wskazane zostały także problemy, które powstały, mimo tak krótkiego czasu obowiązywania regulacji, co pozwoli na wykorzystanie słowackich doświadczeń i uwzględnienie ich na gruncie prawa polskiego. Warto nadmienić, że obecnie w Polsce coraz popularniejsze staje się zakładanie spółek na Słowacji i celem artykułu jest także przybliżenie prawa spółek handlowych tego kraju dla polskiego czytelnika.

SŁOWA KLUCZOWE: prosta spółka akcyjna, prawo spółek, prawo handlowe, Słowacja

Summary

The simple joint-stock company which regulation is currently under way in Poland is a new form of doing business worldwide. A similar type of company, also called a simple joint-stock company, was introduced in Slovakia, where the relevant amendment to the Commercial Code came into force in 2017. The article aims to explain the regulation of this form of company, in the country which was one of the first to allow the creation of simple companies equity. This pioneering regulation is generally discussed in this article, characterizing the most important assumptions regarding a simple joint-stock company with its features. The problems that arose despite the short duration of this new form of business were also indicated, which will allow the use of Slovak experiences and their inclusion in the Polish law. It is worth mentioning that nowadays in Poland the establishment of companies in Slovakia is becoming more and more popular and the aim of the article is also to familiarize the law of commercial companies of this country for the Polish reader.

KEYWORDS: simple joint-stock company, company law, commercial law, Slovakia

Nota o autorach

Mgr Karolina Palka, Uniwersytet Jagielloński, główne dziedziny działalności naukowej: prawo karne, prawo słowackie

Mgr Marek Stolorz, Uniwersytet Jagielloński, główne dziedziny działalności naukowej: prawo gospodarcze prywatne, prawo gospodarcze publiczne